

«КРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК»

UKRAINIAN DAILY

ОФІЦІЙНИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ В ЗІМЧЕНІХ ДЕРЖАВАХ (АМЕРИКА)

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 197. Джерсін Ситі, Н. Дж., середа, 25. серпня, 1926. VOL. XXXIV. No. 197. Jersey City, N. J., Wednesday, August, 25, 1926. THREE CENTS

ЗАМІСЦЬ ЗАМИРЕННЯ, НОВА БОРОТЬБА В МЕКСИКУ

МЕКСИКО, 23. серпня. — Шляхом несподіваного конфлікту між урядом та церквою вийшов в нову фазу боротьби. З сучасної конференції єпископів з президентом Каесом вийшло, що приходить між обома сторонами до замирення, а єпископ видає стейтмент, що переговори впади задоволення. Ждала тільки на інструкції з Риму, бо, як заявив єпископ Діац, єпископат не робить ніякого кроку без порозуміння з Римом і без його дозволу.

По тім відбулася нарада самих єпископів, на котрій одностайно ухвалено, що богуслуження відправляти не будуть та що будуть маде задержаний так довго, доки Каес не відкаже карних установ, знерешених проти священства та реєстрації духовництва. Закликають далі Каесови, що він подав до часопису невірний стейтмент що до наради, а далі подвають, що вся людність Мексика визнає їх вивержати, а загальний бойкот змусть правительство до відвороту.

НАБЕЗПЕЧНИШИЙ ВОЛТ НА СВІТІ.

ОДІАНИ, Н. Я., 23. серпня. — В Капітолію мають поставити вольт, який буде першим того, що людська думка могла тільки придумати в тім напрямі. Був він міг містити в собі 200,000,000 доларів готівки, буде вповні забезпечений від вогню і буде так безпосереднє алармуче połącжене з повітрям. Не боїться він ніякого нападу з боку не знати якої товпи, а навіть бомб.

ПРОТИ АЛЮМІНІОВОГО ТРОСТУ.

НЮ ЙОРК, 23. серпня. — Президент Бачи-корпорації Джордж Геске пізав до суду Американську алюмінієву компанію в Пінтсбургу о відшкодування в сумі \$45,000,000 на тій підставі, що алюмінієва компанія переступила протистроєний закон Шермана і опанувала цілою торгівлею алюмінієм в Америці, а навіть тими ринками в Європі, звідки доставляють алюмінієм до Америки, а далі, що вона не додержала спільної умови, на підставі якої вони обі мали спільно вести цілий алюмінієвий бізнес.

ВАЛЕНТИНО ТАКИ ПОМАР.

НЮ ЙОРК, 23. серпня. — Мимо всіх старань лікарів Валентина не вдалося вдержати при життю. Все, що тільки знала наука і що тільки можна було купити за гроші, не змогло Валентина врятувати. Ні навіть ті симпатії та той жалі і смутку, який він зазнав по собі, як найбільш улюблений актор екрану.

Валентіно помер без болю. Бракувало йому тільки відділу. Морфіна знечулади всі боли. Він не був рівнож свідомий того, що помер. На кілька годин перед смертю ще тишався, що піде ловити рибу.

При дожу смерті не було нікого з родини. Перша його жінка відвадувала його, але при смерті не була. Живе вона в Нью Йорку. Друга перебуває в Європі. А Поля Негрі, його наречена, перебувала в той час в Голівуді і питала за ним тільки телефонічно. Сестра і брат в Європі.

Валентіна забере брат до Європи. Його асерування виносить \$1,000,000. Забере її фільмове підприємство, яке через його смерть страждало, як кажуть, мільони.

НЮ ЙОРК ПОГАНЕ МІСТО.

НЮ ЙОРК, 23. серпня. — На кораблі «Каронія» ліній Кунарда відіхав з Нью Йорку англійський публіцист Геррі Енспорт, редактор часопису «Ді Пілп». Він приїхав по Нью Йорку з Європи тому, що тільки наслухався про Нью Йорк, що хотіли докопати його раз в життя побачити власними очима та набратися тут свіжуху вражень. По двох тяжких побуту вертає він назад до Англії з тим переконанням, що Нью Йорк найбільш ліниве місто на світі. Неюфоране більш ліниво чим всі мешканці Хін і Інаї до купи. Він думає далі, що Нью Йорк мусть бути дуже лань містом, бо коли в Англії люди ситяться, хоч уги-наються під тягаром податків, агулего страйки і другої біди, то він в Нью Йорку за два тижні тільки раз бачив людину з правлими усміхом. Можливо, додав Енспорт, що те тому, що всі мушники носять соломих капелюхів.

ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНИЙ КОНГРЕС ДЛЯ РОЗСЛІДУ РОСТИН КІНЧИТЬСЯ.

ІПАКА, Н. Я., 23. серпня. — Сьогодні закінчиться міжнародний зїзд учених, що займаються розслідування життя рослин. На той конгрес приїхали учені з 25 країн. Сїдуочний ботанічний зїзд відбувся в Лондоні в 1930 році. Сей конгрес, як кажуть знатоки, принесе дуже багато хїсна для науки, бо він виказав, що всі наші відомості з обсягу ростинного життя недостаточні, а дуже часто цілком хибні.

КАТАСТРОФА НА ОЗЕРІ.

КЛІВЛЕНД, О., 23. серпня. — Бура на озері Ірі затопила корабель Говард С. Геркен. З залогів вратувано 17, а трох загубило. Катастрофа наступила недалеко берега, на березі прибережної сторожа бачила знаки, але не могла нічого вжити, бо були так високі філи, що не можна було прийти з поміччю.

АКАДЕМІЯ В ЧЕСТЬ ФРАНКА В УЖГОРОДІ.

Дня 10. червня ц. р. відбулася в Ужгороді в сїді мужеської учительської семінарії академія в честь Франка. Свято влаштувано заходом місцевих товариств. Сїля, прикрашена зеленю, сїнь-жовтими прапорами і портретом Поета роботи артиста Вашика, була переповнена. Академію відкрив д-р Михайло Брашарко середочном промовою, в якій змалював Франка як провідника національно-визвольної думки українського народу. Потім п. Грендіа-Донський відіхав «Камеїнар». З черги прочитав джемізмістовий реферат про літературну діяльність Франка д-р В. Бірчак, а п. М. Білічичко провід деклямував вірші Поета; «Долити вітер по житті!» і «Долити се до лежить». Далше поділялися думками про Франка і спинився на його політично-соціалістичні погляди д-р М. Новаковський. Накінчець п. Шандор і л. Остуха прочитали з великим чуттям «Прольот» і «Наймці». Закінчець академію «Діспіанієм Франкового титлу», «Не поря». Свято мало теплий, сердечний настрій і стигнуло всім кола української еміграції і тутешнього громадянства.

ЗЛОЧИННА ХРОНІКА.

У селі Шада, самбірського повіту, найшли трупа мушци, пробитого чотирма кулями, а біля нього різні предмети. Вияжилося, що ці предмети вкрадено з одної самбірської крамниці, а покійний був одним з учасників крадіжки. Його вбив з ненависти його рідний брат Антін Майка з Губин, біля Дрогобича, в якого хаті найшиччало крадених дощарів. — У селі Пановичах (Самбірщина) пробив смертельно якийсь невідомий пташок парубка Малезького у хвилі, коли цей вертався від шлюбу. Злочинність і причина цієї сенсаційної події покищо невідомі. — У Жовтанцях, сокальського повіту, контрабандисти зарізали бритвою місцевого команданта митної сторожі Петра Немчука, ограбивши його з грошей, признаних на виплату стражникам.

З «ПРОСВІТНЬОГО» БЛЯНСЬКО ХЕЧІВ НА ПІДКАРПАТТЮ.

Преса подає відомості про шкільну справу на Підкарпатській Україні. Відомості ті говорять, що в минулому шкільному році до шкіль Підкарпаття було записано 80% всіх учнів. 22,067 дітей досталося незаслуженим. З цього числа дітей хто не міг ходити до школи, заявляючи відсутності оджи, обунчи хто через дадені школи відхати, а ще більше через брак учителя і та закриття шкільних будинків. Не дивно ж, що з таким блянськом закінчили чеські «просвітелі» шкільний рік на Підкарпатті. Зате жандармери насильно та касарен виводило на Підкарпаття сімлі в громаду блянське незрівнано виграду!

НАЙКРАЩИЙ ГОДИННИК У СВІТІ.

Берлінський годинникар Освальд Шульц зладив після довгого тив зусиль великанський годинник, який своєю точністю та багатством знаків перевищає славний архітект-годинник у Штрасбурзі. Цей годинник показує всі зміни на небесній сфері і має 18 частин, з яких кожна має свої окремі функції. Посередній серед хмар і зір сє постійно місяць, що показує з астрономічною точністю всі свої фази. Окремий апарат показує на двох циферблаті зміну дня, місяця, літ і свят. Дуже штурдний механізм переміг календарські труднощі обчислень для нерівних змін переступних літ, так що цей годинник можна назвати «вічним». Зміна цифр передбачена аж до року 100,000. Крім цього є там географічний циферблат, який показує в різних місцях на земній кулі сход та заходи сонця. Місяць кружляє разом з усіма планетами як найточніше з природою, без зовнішніх накручень. Величезний небесний шит рухається так поволі, що обертається раз доволу на протязі 26,000 літ! З удрами години виходять фігури, які є чотирма долами набого віку. Вдарє в години постать смерті, яка накручує пісковий годинник для змалювання життєвої суети. В 12-ї години в подорож виходять 12 апостолів; у півночі піє півень; порі-рокі і тижні мають також свої символічні постаті. Винахідник працював над цим чудом техніки нових 18 літ. Він студіював довгі роки астрономію, що бі зробити всі обчислення, шоби ідеи такого механізму. Ідеи такого винаходу впади Шульцову в час хлюпцем, коли він уперше побачив годинник у Штрасбурзі. Він обіняв собі перевершити його і доказав це!

ПОЛІЦІЯ ПРОЛІВАЄ КРОВ.

В Гостиніні, у варшавському воєвідстві, конує поліціянт на ярмарку жінку так сильно, що вона зомліла. Тоді товпа кинула на поліціянта. Поліціянт схоронився до команди поліції. Товпа окружила будинок, а частина рушила під старство. Наустріч товні, яка домагалася кари для поліціянта-звіра, виступив відділ поліції, який дав сїльду до товпи. Вісім осіб вдало від ран на місці. Одна з них померла в лічниці того самого дня.

ТРУПИ В ОСТРОВІ.

В місті Островці, келецького воєвідства, приїшло до робітників забурення. Робітники намагалися усунути силою одного директора фабрики. Поліція дала до робітників сїльду 4-ох робітників і 1 поліцейського.

НАВЕРТАЮТЬСЯ.

Дня 26. червня в церкві на Празі (Варшава) була особняком урочистість. Трох монахів, що перешли доми на католицтво, т. зв. «жудуно унію», повернули назад на православ'є. — Мають не виплатює.

«АВТОНОМІЯ» НА ПІДКАРПАТТІ, АБО ПОРЯДКИ ГІРШІ ЗА АФРИКАНСЬКІ.

На сторінках ужгородської «Свободи» християнські народовці Підкарпаття підносять голос протесту — хоч і прибраного в м'якшій тоні — проти так звичайної хевізаторської акції чеських народових демократів на чолі з д-ром Гаймом. «Яким правом і яким законом, чи державним, чи людським, чи правом насильства й терору втручається пан д-р Гайм до наших національних справ?» — запитує «Свобода». І далі християнські народовці змалюють, як саме Підкарпаття протестує проти насильства та гнєту чеського великодержавництва. «Підкарпатська Русь протестує — говорять народовці — проти того насильства гарчю і то не з галазіним протестом, але протестом тих у своїй душі та серед своїх близьких верств... Підкарпатська Русь за плиними господарств і «Підкарпатського Гаясу» — то є африканська колонія й Боснія, бо так її назвали німцініші правителі по своїх офіційних газетах. Однак ми знаємо також, що ні Англія, ні Франція, ні Австрія не правили й не правлять тими землями без співучастя місцевого населення. Коли він хоче, шоби на Підкарпатті був порядок, відкачте їх виведіть як найшвидше з Підкарпатської Русі провокаторів (усіх фашистів-урадовців), бо чим швидше те страється, тим краще буде і для нас, і для вас. Раз на завжди пора всім зрозуміти, що без Русинів і проти їхньої волі не можна правити автономною Підкарпатською Русю, а тим паче не повинна бути шкільна управа в руках чеських фашистів».

ФАРМЕРСЬКІ КООПЕРАТИВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ В АМЕРИЦІ.

Американські фермери мають приблизно 12,000 активних кооперативних спілок з загальною числом членів біля 2,700,000 чоловік. Однак не всі оголошили свої справозданні за минулий рік. З оголошених справоздань 8,256 фермерських кооперативів у Злучених Державах виходить, що в кінець 1925 року в всіх їх було 2,386,061 членів. Пересічно в одній спілці 289 членів.

Ті фермерські кооперативні товариства розділяються так: спілки для продажу збіжжя — 490,000 членів, для збуту молочних продуктів — 374,000 членів, для збуту худоби — 330,000 членів, бавовни — 300,000, тютюну 300,000, городовини і садовини — 125,000, овини — 47,000, домашньої птиці — 31,000, горхів — 19,000 тавш — 3,000, спілки для продажу ріж-родових фермерських продуктів — 135,000 членів, для закупки товару — 125,000 членів, крамничі — 100,000 членів.

Найбільше членів мали фермерські кооперативи в Кентокі — 194,979, Айови — 157,885, Місури — 155,060, Норт Кароляни — 138,694, Міннесоті — 127,418, Іллінойсі — 119,803, Огайо — 109,953, Мішигн, Вісконсині, Нью Йорк, Кенас, Індіані, Небрасці і Каліфорнії.

ВАТИКАН ДАЄ МЕКСИКАНСЬКИМ ЄПІСКОПАМ ВІЛЬНУ РУКУ

РИМ, 23. серпня. — Ватикан уповажив мексиканський єпископат повзати на власну руку такі кроки, які будуть на його думку потрібні для добра церкви в справі подогодження конфлікту церкви з урядом. Мимо шего Ватикан дуже пильно слідить за всіми подїями в Мексико, а на розв'язаннє самого конфлікту глядить неспішчиво. Угодний тон президента Каеса вважають тільки зручним маневром.

ГРЕЦЬКИЙ ДИКТАТОР У ВІЗНІЦІ.

АТЕНІ, Греція, 23. серпня. — Кружляк Леон дігнав Пергамоса, на чім втікав бушуй диктатор Пангалюс Звлога Пергамоса боронилася, кидала рючими гранатами, а вкінці так піддалася. Пангалюса привезли до Атен і увязняли. Новий уряд генерала Гондіаласа оголосив, що «тиранський режим» вже сичинений. Тепер будуть по всій правдолюбності судити Пангалюса. Задля сего скликали партійні наради. Судити буде Пангалюса і його міністр високої суду справедливості.

ПОГОДЛЯЮТЬСЯ ДО ТУ ДАНТРУ.

ПАРІЖ, 23. серпня. — По всій правдолюбності прийде до порозуміння між Францією та Еспанією в справі Дантру. Еспанія лідане контролює над містом до той самої міри, як її має Франція. В той спосіб хочуть вининити дальшого міжнародного конфлікту. Еспанія обстоє свою контролю по тому, що її принцип, що Дантр став центром всіх заговорів проти неї, а рівнож, що в тім місті переплачують мушцію для Ридії.

ДОМАГАЮТЬСЯ КОНТРОЛІ ЛІГИ НАД ДАНТРОМ.

ЖЕНЕВА, 23. серпня. — Тантрський часопис оголосив, що міжнародна контрола для них за дорога і вони домагаються контролі з рамени Ліги Націй, такої самої, як її має місто Дантр. Кажуть далі, що Еспанія піднесла своє жаданнє що до Дантру тільки тому, шоби в тім спосіб вигорувати собі ставе місце в Раді Ліги.

В ХІНАХ БЮТЬСЯ ДАЛІ.

ПЕКІНГ, 23. серпня. — В Хінах домашня війна продовжується. Приймаються тільки тоді, коли жовірни не мають чєсти. Тоді відпочивають і реорганізуються. Таке саме наступило тепер з армією генерала Ву.

ЗГІНУЛО ДВОХ ЛЕТУНІВ В МАРОККО.

ТЕТУАН, Марокко, 23. серпня. — Двох летунів, які бомбардували територію Ридії, злетало нагло з невідомих причин з аероплану і погубило на місці.

НЕ ЖУРЯТЬСЯ ТИМ, ЩО НЕМА ПРАВИТЕЛЬСТВА.

ШАНГАЙ, Хін, 23. серпня. — Американський кореспондент подає, що Хін не мають властиво ніякого уряду. Але населення тим не журиться. Люди чужині вже прикили над це. Але дивини являється хїба те, що столиця Хін і другі міста того не відчавають. Люди торгують як торговали, платять податки і йдуть до суду як йшли.

ВИКЛАДАВ В МОСКВІ ПРО РЕЛІГІЮ.

МОСКВА, 23. серпня. — Едлі Шервуд, що виходжує публічні лекції на релігійні теми, виходив одну з лекцій в Москві як публічну дискусію з Михайлом Райснером, професором права і редактором більшовицької, протирелігійної часописи. Слухачів було коло 8,000. Це перший раз, що більшовики дозволяли на таку дискусію.

СЕЛЯНИ НЕ ХОЧУТ ПРОДАВАТИ ЗБІЖЖА.

МОСКВА, 21. серпня. — «Звєстія» подають, що совіти стоять перед фінансовою катастрофою. Селяни не хочуть продавати збіжжя. За той місяць продано тільки 16% того, як не було передбачено в фінансовій плянї. Селяни не продають, бо кажуть, що збіжжє стоїть нїзько та що вони за ті гроші, які одержуть за збіжжє, не можуть купити нічого такого, що відповдало би вартості збіжжя. Збіжжє малошо дорожє як було до війни, а товари пшани три або чотири рази в гору висше від той ціни, яка була перед війною.

ЗРАДИЛИ СЕБЕ.

БЕРЛІН, 22. серпня. — Комунікат міністерства закордонних справ заперече відомостам було би німецький уряд хоті відкупити від Бельгії Епен і Меамед, які мусула вступити Німецьчина Бельгії силою верзальського договору.

Та сїчас в німлі комунікаті біора Волфа читаємо, що такі перекраїшкі відбувалися, а перерава і інтервенція французького уряду.

ШУКАЮТ ПОМОЧИ У СОВІТІ.

БЕРЛІН, 22. серпня. — Делегати майнерської англійської унії відбудуть тут конференцію з делегатами совєтського уряду з Москви в справі дальшої грошевої допомоги для страйкуючих майнерів. Совіти дали дод \$5,000,000 як допомогу для страйкуючих. Совіти хочуть дати дальшу допомогу, але хочуть зразом взяти страйк в свої руки. Як англійські майнери на це згодяться, буде скликана до Москви в справі страйку загальна майнерська конференція робітників з ріжних держав.

Користуйтеся з нагоди! ТЕПЕР БЕЗ ВСТУПНОЇ ОПЛАТИ ПРИЙМАЄСЯ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ВСТУПАЙТЕ СЕЙЧАС

